Oświadczenie złożone
przez senator Annę Górską
w dniu 3 lutego 2026 r.

Oświadczenie skierowane do ministra finansów i gospodarki Andrzeja Domańskiego oraz do ministra sprawiedliwości, prokuratora generalnego Waldemara Żurka

Szanowni Panowie Ministrowie!

Zwracam się do Panów w sprawie rozliczeń podatkowych więźniów zatrudnionych w zakładach pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności.

Wiele zakładów karnych, w których przebywa duża liczba osadzonych, znajduje się w mniejszych miejscowościach. Jako przykład podam Zakład Karny w Czarnem (powiat człuchowski, województwo pomorskie). Jest to miasto zamieszkałe przez ok. 6 tysięcy mieszkańców, tymczasem w ZK w Czarnem przebywa regularnie mniej więcej 1 tysiąc 400 osadzonych, co stanowi niemal 1/4 liczby mieszkańców miasta. Większość osadzonych wykonuje pracę w zakładzie produkcyjnym znajdującym się na terenie ZK. Za pracę tę otrzymują oni wynagrodzenie, jednakże gmina Czarne nie ma udziału w PIT więźniów. Ponieważ więzienie nie jest „miejscem stałego zamieszkania" osadzonych, ich podatki trafiają do miejsc ostatniego stałego zamieszkania przez osadzeniem.

Dla takich miast jak Czarne uzyskanie dochodu w postaci udziału w PIT osób osadzonych w miejscowym ZK byłoby nie tylko istotnym zastrzykiem finansowym, pozwalającym na rozmaite inwestycje, odkładane często latami ze względu na złą kondycję lokalnych finansów, ale też pewnego rodzaju zadośćuczynieniem za dodatkowe nakłady na bezpieczeństwo (monitoring, straże miejskie itp.), które są związane z istnieniem zakładu karnego w danej miejscowości. Jednocześnie zmiana taka nie miałaby wpływu na budżet państwa i byłaby niezauważalna dla budżetów innych samorządów. Należy bowiem wziąć pod uwagę, że osadzeni w danym miejscu są osobami pochodzącymi z terenu całego kraju.

Zwracam się zatem do Panów Ministrów z pytaniem: jakich zmian prawnych wymagałoby wprowadzenie zasady, że miejscem właściwym do rozliczeń podatkowych więźniów osadzonych w zakładach karnych jest urząd skarbowy właściwy dla miejsca osadzenia, a tym samym następowałoby przekazanie udziału w PIT osadzonych gminom, na terenie których odbywają oni karę pozbawienia wolności?

Anna Górska
senatorka RP